

A természetes személyek adósságrendezési eljárása

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény 2015. szeptember hó 01. napján lépett hatályba, célja, hogy az eladósodott magánszemélyek mint adósok a hitelezőik érdekeinek összehangolásával, állami felügyelet mellett rendezzék adósságaikat, és fizetőképességük helyreálljon anélkül, hogy teljes vagyonukat elveszítenék.

Az eljárást olyan belföldi természetes személy (magánszemély, egyéni vállalkozó, őstermelő) adós kezdeményezheti, akinek van vagyona, azonban az nem elégséges a felhalmozott adósságának törlesztésére, valamint a törvényben írt feltételeknek megfelel és nem áll fenn vele szemben kizáró ok. Az adós és adóstárs csak közösen kezdeményezhet adósságrendezési eljárást, és egyidejűleg csak egy adósságrendezési eljárásban vehetnek részt.

Az adósságrendezési eljárás elrendelését követően az adóssal szemben végrehajtás nem kezdeményezhető, a folyamatban lévő végrehajtások felfüggesztésre kerülnek azzal, hogy a végrehajtás alá vont vagyontárgyak vonatkozásában a foglalás hatálya fennmarad, és az adós valamennyi hitelezője az adósságrendezési eljárásban érvényesítheti követelését.

A törvény fokozatosan terjeszti ki a csődvédelem lehetőségét. Első ütemben 2016. szeptember hó 30. napjáig azon adósok kezdeményezhetik az eljárást, akiknek belföldi székhellyel, avagy fiókteleppel rendelkező pénzügyi intézménynél lakóingatlanra vonatkozóan deviza, devizaalapú vagy forintalapú jelzáloghitel vagy lízingdíj tartozása van, és emiatt a bank a szerződést felmondta vagy lejárttá tette, illetve ilyen pénztartozás következtében lakóingatlana végrehajtási eljárás során lefoglalásra, avagy végrehajtási eljáráson kívül értékesítésre kijelölésre került. Mind a devizahiteles, mind a forinthiteles fogyasztók legkésőbb a banki elszámolás kézbesítésétől, vagy – amennyiben ez későbbi időpontra esik – a szerződés felmondásától számított 60 napig, legkésőbb 2016. szeptember hó 30. napjáig terjeszthetik elő kérelmeiket. Ezen határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincsen helye. Második ütemben 2016. október hó 01. napjától mindazon egyéb adósnak minősülő személy kezdeményezheti az eljárást, aki a törvényben írt feltételeknek megfelel és nem áll fenn vele szemben kizáró ok.

Az eljárás kezdeményezésének együttes feltételei az alábbiak:

- az adósnak kamattal, járulékokkal növelten, egy vagy több, összesen legalább 2 millió forint, de

legfeljebb 60 millió forint közötti, hatósági vagy bírósági úton érvényesíthető tartozása áll fenn,

- ezen tartozások meghaladják az adós adósságrendezésbe tartozó vagyonát, de nem haladják meg az adós vagyonának 200%-át,
- a tartozások legalább 80%-a az adós által elismert vagy nem vitatott,
- a tartozások között legalább egy olyan van, amely már legalább 90 napja lejárt esedékességű és ennek kamatokkal, járulékokkal megnövelt összege meghaladja az 500.000.- forintot,
- a tartozások közül a hátrasorolt követelések száma nem haladja meg az ötöt,
- a tartozások között van fogyasztói hitelviszonyból eredő, vagy olyan tartozás, amely az adós egyéni vállalkozásának finanszírozásával függ össze,
- a tartozások egyike sem keletkezett olyan jogerős bírósági határozattal, amely az adós polgári vagy büntetőjogi felelősségét állapította meg olyan jogutód nélkül megszűnt társas vállalkozással összefüggésben, ahol az adós vagy adóstárs a tartozásokért való korlátlan helytállási kötelezettségének nem tett eleget vagy a korlátozott tagi felelősséggel jogellenesen visszaélt, vagy mint vezető tisztségviselőnek jogerősen megállapították a felelősségét a megszűnt vállalkozás hitelezőinek érdekeit sértő cselekmények miatt, valamint
- az adóssal szemben nem állnak fenn a törvényben felsorolt kizáró okok.

Az adósságrendezési eljárás a bíróságon kívüli és a bírósági adósságrendezési eljárásból áll.

Azon adósnak, akinek fogyasztói kölcsönszerződésből eredő pénztartozása van, elsődlegesen bíróságon kívüli adósságrendezési eljárást kell kezdeményeznie. Ezen eljárás a Családi Csődvédelmi Szolgálatnál, az Igazságügyi Hivatal és a fővárosi és megyei kormányhivatalok által működtetett – az adós lakóhelye szerinti – szervezeti egységénél vagy a főhitelezőnél (Magyarországon székhellyel vagy fiókteleppel bejegyzett hitelintézet vagy pénzügyi vállalkozás, akinek az adós, adóstárs, vagy mindezek közeli hozzátartozója lakhatását biztosító ingatlanon jelzálogjoga áll fenn, vagy ilyen ingatlanra kötött pénzügyi lízingszerződés jogosultja) a <http://www.csodvedelem.gov.hu/nyomtatvanyok> alatt található űrlapok 4 példányban történő benyújtásával kezdeményezhető. A kérelme előterjesztésekor a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárásban 30.000.- forint összegű költségátalány, míg a bírósági adósságrendezési eljárásban 30.000.- forint összegű tételes eljárási illeték megfizetése terheli az adóst, melyre vonatkozóan költségkedvezmény nem vehető igénybe.

Bíróságon kívüli adósságrendezési eljárásban a főhitelező feladata – amennyiben azt vállalja –, hogy az adóssal együttműködve adósságrendezési megállapodástervezetet készítsen az adós,

valamint az adós hitelezőinek bevonásával, és ezen tervezetet valamennyi hitelező elfogadja.

Amennyiben a megállapodás létrejön az adósnak az abban foglalt fizetési kötelezettségeket az eljárás időtartama alatt havonta teljesítenie kell.

A főhitelező számára az eljárás alatt havonta teljesítendő fizetési kötelezettség mértéke a zálogjoggal biztosított nyilvántartott követelés 7,8%-ának egy tizenketted része, legfeljebb a jelzálogjoggal terhelt ingatlan forgalmi értéke 7,8%-ának egy tizenketted része, melyet összeget a főhitelező a jelzálogjoggal biztosított követelésre számol el.

Ha a bíróságon kívül nem jön létre az adós és a hitelezők között megállapodás, vagy nincs olyan pénzügyi intézmény, aki főhitelezői minőségében vállalná a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárás koordinálását, akkor az adósságrendezés bírósági polgári nemperes eljárás keretében folytatódik. Ezen eljárást a Családi Csődvédelmi Szolgálat kezdeményezi az adós lakóhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróságon (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságon).

A bírósági adósságrendezési eljárásban az adós mellé kirendelt családi vagyonfelügyelő kíséri meg az adós és a hitelezők között az egyezség létrehozását. Az egyezségkötést megelőzően a családi vagyonfelügyelő a bejelentkezett hitelezők követeléseit hitelezői osztályokba sorolja, és a hitelezők a besorolásuknak megfelelő számú szavazattal vehetnek részt az egyezségkötés során. Amennyiben az egyezség létrejön, a bíróság azt jóváhagyja, és az adós köteles az egyezségben írt pénzfizetési kötelezettségeit teljesíteni. Ha az adós az egyezséget nem tartja be, vagy késlekedik a törlesztőrészekkel, a bíróság megszünteti az adósságrendezési eljárást, és megszűnik az adós csődvédelme.

Egyezségkötés hiányában a bírósági adósságrendezési eljárásban bírósági határozattal történik meg az adós vagyonának és jövedelmének a hitelezők közötti felosztása oly módon, hogy az adós és családja lakhatásához, mindennapi életviteléhez, az önálló vállalkozása folytatásához minimálisan szükséges vagyon és jövedelem az adós számára visszahagyásra kerül.

Az adósságrendezésbe tartozik az adós és adóstárs eljárás kezdeményezéskor rendelkezésre álló vagyona és bevétele, továbbá az is, amit az eljárás alatt szerez. Végrehajtási rendelet tartalmazza azon kisebb értékű vagyoni kategóriákat és vagyoni elemeket, amelyek mentesek az eljárás alól, így nem képezik a tartozások megfizetésének forrását. Az adósságrendezési eljárás tartama alatt az adós

úgynevezett fizetési számlát köteles vezetni az általa választott pénzügyintézetnél, melyről a saját maga, valamint közös háztartásban élő közeli hozzátartozói mindennapi megélhetéséhez szükséges, legfeljebb az öregségi nyugdíj legkisebb mértéke másfélszeresének megfelelő összeget vehet fel készpénzben, azzal hogy ezen számláról havonta köteles a törvényben írt fizetési kötelezettségeket teljesíteni (társasházi közös költség, biztosítási díj, közterhek). Ezen felül az adósnak egy adósságtörlesztési számlát is kell nyitnia, mely felett a családi vagyonfelügyelő rendelkezik, és az adós adósságrendezési eljárásba bevont tartozásai teljesítése ezen számláról történik.

Az adóst (adóstårsat) az eljárás során szigorú együttmőködési kötelezettség terheli a hitelezőkkel, a családi vagyonfelügyelővel és a Családi Csődvédelmi Szolgálattal, továbbá a törvényben írt rendelkezések és kötelezettségek szigorú betartására köteles. Mindezek megszegése esetén az eljárás megszüntetésére kerül sor azzal, hogy a jogerős megszüntetéstől számított 10 éven belül az adós nem kezdeményezhet újabb adósságrendezési eljárást.

A bírósági adósságrendezési eljárás időtartama 5 év, és az eljárás csak akkor zárulhat mentesítéssel, ha az adós teljesítette a bíróságon kívüli adósságrendezési megállapodásban, a bírósági egyezségben, mindezek hiányában a bíróságnak az adósságrendezés módjairól, ütemezéséről és a hitelezők minimális megtérülési igényéről hozott határozatát. Amennyiben az adós még nem teljesítette a mentesüléshez szükséges kifizetéseket a hitelezők számára, a minimális megtérülés biztosítása érdekében a bíróság indokolt esetben 2 évvel meghosszabbíthatja az adósságrendezés időszakát. Az adósságrendezési eljárás sikeres befejezését a bíróság mentesítő határozata jelenti.

Ha a hitelezők számára az adósságtörlesztés ideje a követeléseiknek a bírósági határozatban előírt mértékő megtérülést biztosította, a bíróság határozatban elengedi az adós fennálló tartozását, mely azt jelenti, hogy a mentesített tartozást később sem lehet követelni az adóstól.

Az eljárás megszüntetését vagy befejezését követően az adós újabb csődvédelmet leghamarabb 10 év múlva kezdeményezhet.